

De insectenetende gespikkelde padloper

(*Homopus signatus*) GMELIN, 1789

Door: Tariq Stark

Dit korte artikeltje is ook gepubliceerd in het engels in *African Herp News* nummer 59-2013. Graag deel ik dit met geïnteresseerden. Stuur gerust een mailtje!

Inleiding

Sinds oktober 2009 ben ik de trotse eigenaar van één mannelijke *Homopus signatus* (heden heb ik er dankzij Frank van Loon en Martijn Kooijman nog een koppel bij). Dit dier is mij in leen gegeven door Victor Loehr. Van oktober 2009 tot en met november 2012 heeft dit dier in een terrarium met de maten 150x50x60 cm geleefd. Dit eenzame *Homopus* mannetje was echter niet alleen. Sinds December 2009 heeft hij de bak gedeeld met een mannelijke *Xenagama batilifera*. *Xenagama batilifera* (VAILLANT 1882) is een klein blijvende agaam soort uit droge gebieden in noord west Somalië en oost Ethiopië.

Ik had twee *X. batilifera* (beide mannetjes) opgevangen en destijds uit nood werd één van de heren bij het *Homopus* mannetje gehuisvest. Dit ging en gaat tot op heden zonder problemen. Normaliter ben ik niet zo'n voorstander van combinaties maar ik maak mij er ondertussen alweer meer dan drie jaar "schuldig" aan. Door de komst van het nieuwe koppel *H. signatus* is het mannetje verhuisd naar een nieuw terrarium met de afmetingen 100x50x50 cm. Wederom samen met het agaampje. De agaampjes zijn insectivoor (al eten ze ook wel eens een hapje groenten en bloemen mee met de schildpad) en ik voer ze allerlei insecten. Krekels, sprinkhanen, wasmotlarven, weideplankton en meelwormen vormen de hoofdmoot van het voedsel (besprenkeld met een kalk vitamine preparaat). De schildpad heeft nooit getaald naar de insecten maar in december 2012 besloot hij toch eens te proeven.

De tijdelijk insectivore *Homopus signatus*

Op een ochtend voerde ik het agaampje meelwormen, aangeboden in een schaalpje (gegutload met diverse groenten). Op deze manier bood ik al jaren aan meelwormen aan.

Het agaampje kwam braaf eten maar er gebeurde nog iets wat ik niet verwacht had. De schildpad liep naar het bakje meelwormen en begon gretig te eten. Dit gedrag en voedingsskeuze had ik nog nooit gezien bij dit schildpadje. Voor dit soort gevallen heb ik altijd een camera binnen handbereik liggen. Snel nam ik enkele kiekjes van het tafereel. De schildpad heeft ruim een kwartier meelwormen gegeten, zeven stuks in totaal. De meelwormen werden niet in één keer opgeslokt maar eerst in één of meerder stukjes gebeten en vervolgens in geslikt. Na enkele dagen werden de meelwormen ogenschijnlijk onverteerd weer uitgescheiden. Sindsdien heeft het dier niet meer naar dierlijk voedsel getaald en heeft alleen nog maar plantaardig voedsel tot zich genomen.

Discussie

Normaal gesproken is *Homopus signatus* een herbivoor. Het dier heeft altijd geleefd op een dieet van wilde kruiden, diverse groentes, Heucobs, bloemen en gekiemde plantjes. De dag dat het dier de meelwormen heeft gegeten heb ik meteen contact opgenomen met Victor Loehr. Ook Victor had het niet eerder meegemaakt in gevangenschap, dat de dieren (doelbewust) dierlijk voedsel tot zich namen. Ook hij heeft in gevangenschap gekeken of de dieren kattenvoer of meelwormen wilden eten maar dit voedsel werd geweigerd. Data (uitwerpselen) van *H. signatus* in het wild geanalyseerd tussen 2000-2002 bevatte enkele dierlijke componenten waarvan het leek dat enkele intentioneel werden opgenomen, zover dit beoordeeld kan worden natuurlijk (Loehr, 2002). Bij dit incident in gevangenschap is nog gedacht aan een deficiëntie aan eiwitten en dat daarom het dier de meelwormen at. Zoals eerder gezegd krijgt het dier eiwitten aangeboden in de vorm van uit zaden ontkiemde plantjes. Dieren in het wild eten in de late winter/voorjaar veel ontkiemende plantjes die rijk zijn aan eiwitten (Loehr, 2002). Dit heb ik ze ook persoonlijk zien doen tijdens ons gedragsonderzoek tijdens September-November 2012.

Het mannetje *Homopus signatus* neemt zijn eerste hapjes dierlijk voer. Foto: Tariq Stark.

Langzaam maar zeker wordt de meelworm opgegeten. Foto: Tariq Stark.

Zonnende *Xenagama batilifera* en *Testudo kleinmanni*. Foto: Job Stumpel.

Tot slot

Dit artikel is niet bedoeld om het voeren van dierlijke producten aan *Homopus signatus* te stimuleren, in tegendeel. Het is niet bekend hoe het verteringsstelsel van de dieren met dierlijk materiaal omgaat of überhaupt om kan gaan (Loehr, persoonlijke mededeling). Toch vond ik het de moeite waard om deze observatie met andere schildpadhouders te delen. Deze observatie is ook vermeld in het jaarverslag van 2013 van het *Homopus* stamboek. Lang heb ik ook gedacht dat ik de enige was die een dergelijke combinatie in een terrarium had. Afgelopen winter kwam ik er achter dat Job Stumpel een koppel *Xenagama batilifera* samenhiield met een trio *Testudo kleinmanni*. Dit gaat zonder problemen voor beide soorten en het koppeltje agaampjes heeft zelfs voor een legsel gezorgd.

Graag wil ik Victor Loehr en Jordi Janssen bedanken voor hun commentaar en ideeën voor zowel dit Nederlands manuscript als het manuscript voor African Herp News. Ook wil ik Job Stumpel graag bedanken voor het delen van zijn ervaringen!

Literatuur

Loehr, V.J.T. 2002. Diet of the namaqualand speckled padloper, *Homopus signatus signatus*, in early spring. African Journal of Herpetology. Volume 51, Issue 1

Vaillant, M.L. 1882. Reptiles et Batraciens. in: Révoil: Mission G. Révoil aux pays Comalis, Faune et Flore. Faune et Flore des Pays Comalis, Afr. orient., 25 pp, 3 plates

